

DIN CUPRINS

ASPECTE METODOLOGICE
DE PREDARE A RELIGIEI
PAG.3

“DIANETICA” ȘI “SAYNTOLOGIA”-
DOUĂ NUME ALE ACELEIAȘI
SECTE

PAG.5

MIHAI EMINESCU: 150 ANI DE
LA NAȘTERE

PAG.6

MĂRTURISIREA ORTODOXĂ A
CREDINȚEI BISERICII
SOBORNICEȘTI ȘI APOS-
TOLEȘTI RĂSĂRITENE

PAG.7

SFÂNTUL IERARH PETRU MOVILĂ

PAG.7

PROGRAMUL MANIFESTĂRILOR
SĂRBĂTOREȘTI ALE BIS-
ERICII ORTODOXE PEN-
TRU ANUL 2000

PAG.8

DIN VIAȚA CREȘTINILOR
DE PESTE HOTARE

PAG.8

HRISTOS SE NAȘTE, SLĂVIȚI-L ÎN APROPIEREA ANIVERSĂRII DE 2000 DE ANI DE LA NAȘTEREA DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS – MÂNTUITORUL LUMII

În istoria omenirii nu este o întâmplare mai luminoasă și mai mult așteptată decât venirea în lume și întruparea Fiului lui Dumnezeu. În această venire în lume a Mântuitorului se descoperă iubirea fără margini a Părintelui Ceresc, căci atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că L-a dat pe Fiul Său, ca tot cel ce va crede în El să aibă viață veșnică.

Întruparea Fiului lui Dumnezeu este evenimentul central în istoria omenirii, de la care se duce socotirea anilor în întreaga lume.

La porțile anului 2000, să aruncăm, o privire asupra desfășurării evenimentelor în proiecție istorică a operei de mântuire a neamului omenesc – de la crearea omului de către Dumnezeu și până în zilele noastre, precum și în perspectivă istorică.

„La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul... Toate prin

El s-au făcut; și fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut... Și Cuvântul S-a făcut trup și S-a sălășluit între noi și am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr” (Ioan 1, 1-3; 14).

„Cuvântul S-a făcut trup”, „la plinirea vremii” Dumnezeu-Cuvântul S-a făcut asemenea nouă, ca să sufere împreună cu noi, oamenii, jalnica noastră cădere întru stricăciune, să ia asupra Sa greutatea tuturor păcatelor, cu neputință de purtat, ale omenirii întregi și să guste chiar și moartea, împreună cu Adam cel vechi, arătându-și astfel nemărginita Sa iubire de oameni prin Jertfa Supremă.

Lucifer - îngerul cel mult strălucitor, încălcând condiția ascultării de Creator, imaginându-și că el, o creatură, ar putea stăpâni Creația lui Dumnezeu, a pus în pericol de haos buna orânduire a Creației universale.

(continuare în pag. 4)

PASTORALĂ LA NAȘTEREA DOMNULUI

“Eu am venit în lume, ca lumea viață să aibă, și mai multă să aibă” (Ioan 10,10)

IUBIȚI CREȘTINI

Prin voința Bunului Dumnezeu omenirea s-a apropiat de pragul dintre două milenii, numărare a anilor, începută în peștera din Betleem prin nașterea Pruncului-Mântuitor al lumii. Cel fără de început a început să fie veșnic. Cel necuprins de marginile lumii a fost cuprins în brațe de Fecioară. Cel fără de ani a fost pricină de început al anilor de mântuire.

În orașul Betleem este o biserică veche. Peștera și ieslea în care s-a născut Mântuitorul nostru Iisus Hristos sunt permanent luminate de o mulțime de lumânări și candelă. În fiecare zi în această biserică se săvârșește Sf. Liturghie. Înainte de începerea slujbei se face chemarea: ”Veniți să vedem unde s-a născut Hristos!”, apoi se cântă imnul îngerilor din noaptea Sfântă: ”Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!” (Luca 2,14).

Două mari adevăruri religioase ne descoperă acest imn îngeresc. Mai întâi, datoria de a iubi pe Dumnezeu, apoi datoria de a trăi în pace și bunăvoire pe pământ.

La fiecare sărbătoare a Crăciunului fiecare din noi

mergem să ne închinăm dumnezeiescului Prunc prin credința noastră. Prin credință, care este unul din multe daruri cu care Dumnezeu l-a înzestrat pe om, noi avem posibilitatea să fim ceea ce este steaua polară pentru călători, ceea ce este busola și farul pentru marinari.

De câte ori rătăcim în cele lumești, Dumnezeu ne dă șansa să ne oprim, să cugetăm și să-L primim prin credință pe Pruncul-Mântuitor în peștera, în Betleemul sufletului nostru.

IUBIȚI FII ȘI FIICE DUHOVNICEȘTI

Creată de Dumnezeu, lumea arată puterea și înțelepciunea lui Dumnezeu. După învățătura Bisericii Ortodoxe, între om și firea înconjurătoare este o legătură strânsă, sunt creații ale Ziditorului și au

menirea să fie împreună, după cum ne spune Sfânta Scriptură: ”Și a zis Dumnezeu: Să facem om după chipul și asemănarea Noastră, ca să stăpânească peștii mării, păsările cerului, animalele domestice, toate vietățile ce se târăsc pe pământ și tot pământul” (Facere 1,26).

(continuare în pag. 2)

ÎN PRAGUL SLĂVITEI
SĂRBĂTORII NAȘTERII
DOMNULUI ȘI LA RĂSCRUCI
DE ANI, COLEGIUL DE
REDAȚIE FELICITĂ CITI-
TORII, DORINDU-LE TUTUR-
OR PACE, LINIȘTE
SUFLETEASCĂ, SPOR ÎN
TOATE ȘI AJUTOR DE LA
DUMNEZEU.

LA
ANUL
ȘI
LA
MULȚI
ANI!

PASTORALĂ LA NAȘTEREA DOMNULUI

(începutul în pag. 1)

Binecuvântând prima pereche de oameni, Dumnezeu a zis: "Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul și-l supuneți" (*Facere 1,28*). Din aceste cuvinte înțelegem legătura dintre om și lume, precum și menirea omului în lume.

După căderea în păcat a primilor oameni, ei au pierdut adevărata legătură cu Dumnezeu. Minte lor s-a întunecat, încât nu au mai cunoscut pe Ziditorul făpturii. Au început a se închina stihilor înconjurătoare, unor lucruri sau ființe din lume ca unor dumnezei. Astfel, omul a pierdut demnitatea de fiu al lui Dumnezeu.

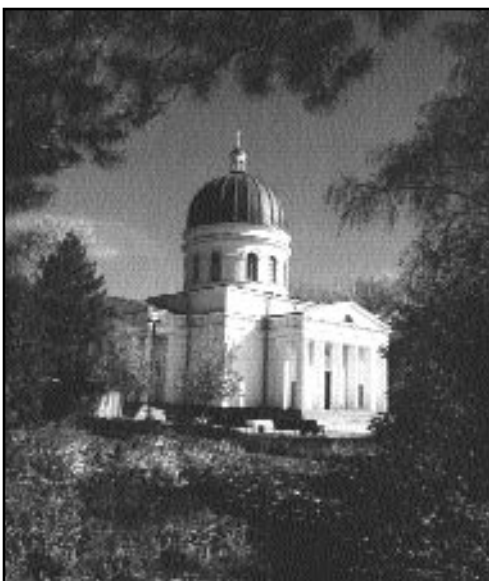
Lumea este de la Dumnezeu, nu de la cel rău, precum auzim pe unii învățând. Ea este bună și a fost zidită de Dumnezeu spre a fi de folos omului să-și dobândească cele de lipsa vieții. De aceea, fuga de lume sau socotirea ei de a fi de la cel rău, precum și lipsa de activitate pentru îngrijirea și împodobirea ei sunt împotriva voinței lui Dumnezeu. Venirea în lume a Domnului nostru Iisus Hristos, pe care o prăznuim la Crăciun, ne arată refacerea legăturii dintre noi și Dumnezeu și a legăturii de dragoste dintre oameni.

Bucuria venirii lui Hristos în lume este asemenea cu bucuria unor copii care n-au văzut de multă vreme pe părinții lor, și după un timp au ajuns să se întâlnească cu ei și să se bucure de iubirea lor ocrotitoare. Această bucurie este exprimată în troparul Nașterii Maicii Domnului: "Nașterea Ta, Hristoase Dumnezeu Nostru, răsărit-a lumii lumina cunoștinței. Ca întru dânsa, cei ce slujeau stelelor de la stea s-au învățat

să se închine Ție, Soarelui dreptății, și să Te cunoască pe Tine, Răsăritul cel de sus, Doamne, Slavă Ție."

Biserica ne învață să ne purtăm față de semenii noștri așa cum s-a purtat însuși Hristos. El a spus despre Sine: "Fiul Omului nu a venit să I se slujească, ci ca să slujească El și să-Și dea sufletul de răscumpărare pentru mulți" (*Matei 20,28*).

Așadar, datoria noastră principală față de lumea înconjurătoare este slujirea, adică munca activă pen-

Catedrala "Nașterea Domnului" din or. Chișinău

tru înfrumusețarea ei, pentru crearea bunurilor necesare vieții, slujirea semenilor. Adevărul creștin trebuie să dea mărturie despre adevăr, despre lumină, despre pace, despre iubire, despre bunătate și despre tot ce ajută la propășirea omului și a lumii.

Drept că în Sfânta Scriptură întâlnim îndemnuri de a ne feri de

cele lumești, de a ne depărta de cele ale lumii. Însă în toate din aceste cazuri este vorba de fuga de păcatul din lume.

Sfânta Scriptură ne îndeamnă să ne depărtăm de păcate, de nedreptate, de ură, de rău, ceea ce nu-l scoate pe creștin din lume. Trebuie să ne ferim de cei ce ne îndeamnă să urâm lumea pentru că ar fi de la cel rău și pentru că sfârșitul lumii e aproape, stabilind și date concrete ale acestui sfârșit. Aceștia sunt proroci mincinoși. În Sfânta Scriptură se spune lămurit: "De ziua și de ceasul acela nimeni nu știe, nici îngerii din ceruri, nici Fiul, ci numai Tatăl" (*Matei 24,36*).

DRAGII MEI

Pentru a cinsti Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos la acest sfârșit de veac, toți Întâistătorii Bisericilor Ortodoxe în noaptea de 6 spre 7 ianuarie 2000 săvârșesc împreună Sfânta Liturghie în peștera din Bethleem, pe locul unde S-a născut Mântuitorul.

Să ne unim și noi în aceste zile în rugăciuni de mărire pentru împlinirea păcii, dreptății și a bunei înțelegeri.

Crăciun fericit!

La mulți ani!

Cu dragoste întru Hristos,
V L A D I M I R

+ Mitropolitul Chișinăului și al întregii Moldove

Nașterea Domnului
1999/2000
or. Chișinău

AJENDA DE LUCRU A ÎPS VLADIMIR, MITROPOLIT AL CHIȘINĂULUI ȘI ÎNTREGII MOLDOVE

Biserica "Sf. Ierarh Nicolae" din or. Chișinău.

Duminică, 19 decembrie, însoțit de un numeros sobor de preoți, a oficiat Sf. Liturghie la biserica "Sf. Ierarh Nicolae" din or. Chișinău, de curând revenită sub jurisdicția canonică a Mitropoliei Chișinăului și întregii Moldove.

1-8 ianuarie. Pelerinaj în Țara

4 ianuarie. Palestina. ÎPS Vladimir în componența delegației Bisericii Ortodoxe.

Sfântă cu ocazia împlinirii a 2000 de ani de la Nașterea Mântuitorului.

EXPOZIȚIE DE ICOANE

Recent, în incinta Primăriei municipiului Chișinău a fost inaugurată o expoziție de icoane, care va fi deschisă până la 15 ianuarie 2000. În cadrul expoziției au fost prezentate 14 icoane ale pictorilor Olga și Oleg Rabot. Lucrările acestor pictori, printre care "Chipul lui Iisus Mântuitorul",

"Chipul Maicii Domnului de la Hârbovăț", "Chipul Maicii Domnului de la Ierusalim" și "Icoana marilor Mucenite Vera, Nadejda, Liubov și Maicii Sofia" sunt prezente în mai multe biserici și mănăstiri din republică. Prețul unei lucrări iconografice variază, în funcție de mărime, de la o mie la

două mii lei. Autorii lucrărilor au menționat că este cea de a doua expoziție de acest fel. Prima a fost organizată în 1992, la Centrul național de expoziții "Moldexpo". În anul 2000 autorii vor organiza manifestări de prezentare a icoanelor în mai multe lăcașe sfinte.

DUHOVNICI ȘI TEOLOGI CONTEMPORANI

DESPRE CEL TRIMIS LA PROPOVĂ- DUIRE

Cel trimis de Dumnezeu la propovăduirea Evangheliei arată în el însuși chipul Împărăției lui Dumnezeu care e

vestită de Evanghelie. Precum Împărăția cerurilor este ordinea eshatologică, cu totul deosebită de ordinea lumii acesteia stăpânite de patimi din prea mare alipire la cele trupești, așa trebuie să fie și propovăduitorul acelei Împărății, un înaintemergător al ordinii eshatologice.

El trebuie să fi tăiat de la sine iubirea de arginți, iuțimea, pofta de stăpânire, artificialitatea arătoasă,

teatralismul. Trebuie să fie simplu și liber de orice duplicitate și prefăcătorie ca propovăduitor al păcii și al stării ce nu se teme de coruperea prin patimi și de moarte. Trebuie să aibă în sine însuși pacea, care nu se teme de războiul patimilor și de moartea trupului.

În acest scop, el nu trebuie să aibă în sine nimic muritor, ci totul viu, căci numai așa nu se va teme de

coruperea, ce o aduce războiul patimilor, și de moarte.

Numai având această pace și statornicie a vieții prin virtute, cei ce privesc la el își vor putea face o icoană despre Împărăția lui Dumnezeu, pe care el o propovăduiește și în care toți vor fi ca îngerii cei statornici în petrecerea lor în jurul lui Dumnezeu, Tată și Frate al lor.

Dr. Pr. Dumitru STĂNILOAE

ASPECTE METODOLOGICE DE PREDARE A RELIGIEI

Religia, ca orice disciplină didactică, trebuie să se călăuzească de normativul metodologic-pedagogic ce stă la baza realizării unui proces de învățământ bun și eficient.

Conținutul fundamental al educației și al instruirii religioase e cuprins în Revelația divină și se găsește în Sfânta Scriptură.

Lecția de religie trebuie să fie o experiență sufletească ce tinde să valorifice cu putere tot sufletul: "În trăirea religioasă inteligența, voința și sentimentul nu sunt trei funcții distincte, ci sunt absorbite într-o unitate care e totodată

înțelegătoare, simțitoare, voluntară", menționează V. Băncilă. Religia creștină se bazează pe două valori: credința și iubirea. A fi lipsit de iubire în educația religioasă nu este doar greșala de ordin psihologic față de copil, ci și păcat. Copilul are nevoie să fie tratat cu bunătate, duioșie, căci religia proclamă universalitatea și puterea bunătății. Trebuie să posedăm, însă, și o înaltă măiestrie pedagogică, să știm cum să îmbinăm iubirea de aproapele cu seriozitatea și severitatea duhului dogmatic. În acest context Sfântul Ioan din Kronstad ne avertizează: "Dacă îi înveți pe copii Legea dumnezeiască, ferește-te în primul rând să transformi Sfânta Scriptură într-un simplu manual școlar: aceasta e un mare păcat. Deoarece contribui la disprețuirea de către copil a Cărtii, care trebuie să fie în viziunea lui o comoară și un îndrumător spre veșnicie. Însăpământător e pentru conștiință sfărâmarea Cuvântului Vieții în fragmente moarte și să faci din ele o povară pentru copii".

Educația copiilor constituie una din cele mai dificile

probleme ale pedagogiei. Nu avem elaborat un plan, o metodă universală care să cuprindă în mod sistematic și integral principiile educației copiilor. Nu se știe dacă știința va găsi această metodă, pentru noi, creștinii, e cert faptul că Sfinții Părinți cu mii de ani în urmă ne-au indicat cea mai veridică regulă: "frica de Dumnezeu, care este începutul înțelepciunii" (Prov. 1,7) și care veghează fapte bune: "Fără frică de Dumnezeu, spune Sfântul Vasile cel Mare, nu poți deveni nici înțelept, nici milostiv, nici bun cugetător, ea este cheia virtuților. Frica de Dumnezeu întărește credința, iar în momentele grele dă sufletului putere să reziste tuturor ispitelor: "Întoarce-se-vor vrăjmașii mei înapoi în orice zi Te voi chema. Iată am cunoscut că Dumnezeu am nădăjduit, nu mă voi teme: Ce-mi va face mie omul?" (Ps. 55, 5).

Cum să insuflăm frica de Dumnezeu? Înainte de toate trebuie să se insuflă fără mânie, ci cu dragoste, ca copilul să simtă că această poruncă survine din adâncul

inimii și că este spre binele lui. "Veniți, fiilor, ascultați-mă pe mine, frica Domnului vă voi învăța pe voi" (Ps. 33, 11).

O pedagogie religioasă

va renunța pe cât se poate la autoritatea învățătorului ca singurul deținător al puterii, al înțelepciunii și al adevărului. Ion Nisipeanu preconizează un învățământ religios care să-și mascheze, pe cât e posibil, intențiile lui didactice, să evite raționalismul excesiv.

O problemă care trebuie rezolvată acum este interdependența dintre conținutul învățământului religios și conținutul științelor sau teoriilor ce le studiază copii în școală. Se poate valorifica la

ora de religie și informații ce țin de alte discipline, dar care vin în sprijinul argumentelor teologice, corelațiile disciplinare asigură temeinicia adevărilor de credință. "Dacă învățământul religios se izolează cu totul de celelalte obiecte de studiu, atunci și religia rămâne în sufletul elevului o materie eterogenă, izolată, de care caută el să se debaraseze cât mai curând", menționează pedagogul Constantin Cucuș.

Scopul orelor de religie nu trebuie să rezide doar în împărtășirea cunoștințelor, ci în primul rând să zidească caractere morale, misiunea religiei nu este numai să dezvolte inteligența copiilor, ci mai ales să sădească în sufletele lor o profundă convingere religioasă, să le fortifice conștiința datoriei față de Dumnezeu, față de oameni și față de sine, să le înobileze inima și să îndrepte toate funcțiile sufletului spre lucrarea unei vieți plăcute lui Dumnezeu și folositoare oamenilor.

Liliana Trohin

NAȘTEREA LUI IISUS HRISTOS

Se apropia luna a noua de când Fecioara Maria avea în pânțe pe veșnicul și dumnezeiescul prunc. Ea trăia în Nazaret. Însă Mântuitorului lumii celui făgăduit se cădea - precum a fost prezis, în urmă cu șapte veacuri, de proorocul Mihea, să se nască în Betleem.

Aflăm din sfânta Evanghelie a lui Luca că înainte de nașterea lui Hristos ieșise porunca de la împăratul roman Augustus, care stăpânea atunci Iudeea, să se facă conscripția sau, cum spunem în zilele noastre, recensământul poporului. Potrivit obiceiului vremii, fiecare evreu trebuia să meargă să se înscrie în orașul sau satul natal. Preasfânta Fecioară Maria și dreptul, trăgându-se din seminția lui David al cărei loc natal era orașul Betleem, trebuia să pornească spre acel loc, pentru a se înscrie și ei pe lista supușilor cezarului roman.

Călătoria de la Nazaret la Betleem se făcea, în acea vreme, în decurs de trei zile. Din pricina locurilor muntoase și stării în care se afla Maria, călătoria a durat aproape patru zile. La sfârșitul acesteia, intrând în Betleem ea simți nevoia de odihnă. Se apropia vremea să nască. Dreptul Iosif, văzând starea Mariei, căută cu băgare de seamă o locuință potrivită, dar nu putu afla nici un loc de adăpost, căci în Bethleem se adunase, cu prilejul recensământului, mulțime de popor.

Nu departe de oraș, într-un deal piet-

ros, exista însă o peșteră, unde, în vreme de furtună, aflau adăpost păstorii din partea locului. În interiorul acesteia se găsea, săpată în perete, o adâncitură, care servea ca iesle pentru vite. Aici, în această peșteră, Fecioara Maria și Iosif au fost nevoiți a căuta adăpost vremelnic spre a se feri de frigul nopții.

În această peșteră, Preasfânta Fecioară, singură, fără vreun ajutor și fără a fi bolnavă, născu, la 25 decembrie, pe eternul Fiu și Dumnezeu, pe făgăduitul Mântuitor al lumii. Sfânta Maria singură primi în brațele sale preacurate pe Pruncul dumnezeiesc, singură îl înfășă în scutece și-l așeza în iesle, singură se închină Aceluia Care o învrednici de a fi Maica Sa. Sfântul Andrei Criteanul mărturisește despre nașterea Domnului astfel: "Maica nu cunoscua boala nașterii, proprie celor ce nasc... Fecioara, născând fără de sămânță pe cel zămislit, rămase Fecioară și păstră neatinsă Fecioria sa. Preasfânta Maica Domnului după nașterea Mântuitorului și înainte de nașterea Lui, a rămas Fecioară, adevăr în virtutea căruia sfânta Biserică o numește pururea Fecioară".

Astfel, s-a împlinit prorocia veche despre nașterea Mântuitorului în Betleem. Domnul Iisus Hristos s-a arătat astfel nu în casă împărătească, strălucitoare, ci într-o peșteră de munte venind pe lume într-o iesle, în lipsă și sărăcie. De altfel, chiar de la nașterea

Sa, a fost înscris în actele recensământului, care tocmai se împlinea, ca "sclav", aievea celor din urmă dintre fii lui Israel.

Fiul lui Dumnezeu, însă, nu s-a pogorât pe pământ ca să trăiască în bogăție și slava, căci Lui, chiar și fără acestea, îi sunt supuse toate împărățiile pământului. El s-a întrupat spre a mântui lumea de păcate și de osândă, alegând o viață modestă și săracă, iar ca loc al arătării în lume o peșteră singulară. Nașterea Sa, în schimb, nu a rămas necunoscută pământenilor, ea fiind minunat vestită, prin îngeri, păstorilor din Betleem și salutată de către magi de vază.

Se spune că, în momentul nașterii, când îngerii înconjurau ieslele precum scaunul heruvimilor, privind la Pruncul dumnezeiesc și cântându-i imne de laudă, întreaga lume s-a aflat cufundată într-un somn adânc - atât moral cât și fizic. Nimeni nu știa că s-a săvârșit marea minune - nașterea Mântuitorului lumii! Toți locuitorii din Betleem și din împrejurimi dormeau. Păstorilor din valea Betleemului, care își vegheau turmele în popasul de noapte, li s-a arătat îngerul Domnului într-o slava Sa; iluminându-i și liniștindu-i le-a zis: "Nu vă temeți. Căci iată, vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul. Că vi s-a născut azi Mântuitor Care este Hristos Domnul, în cetatea lui David. Și acesta va fi semnul: Veți găsi un

prunc înfășat, culcat în iesle".

De cum a sfârșit îngerul bunăvestirea sa, se arată o numeroasă oaste cerească, minunată la vedere, care, slăvindu-l pe Dumnezeu, cânta: "Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!" Când îngerii se depărtară

la cer, păstorii grăbiră a merge la Betleem, aflând astfel în peșteră pe Maria, pe Iosif și pe pruncul culcat în iesle. Ei se închină Mântuitorului și Preabinecuvântatei Maicii Lui, după care se întoarseră la turmele lor, mărind și laudând pe Dumnezeu pentru toate ce au auzit și văzuseră.

(continuare în pag. 5)

H R I S T O S   S E   N A Ș T E ,   S L Ă V I Ț I - L

ÎN APROPIEREA ANIVERSĂRII DE 2000 DE ANI DE LA NAȘTEREA DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS – MÂNTUITORUL LUMII

(inceputul în pag. 1)

Astfel, prin încălcarea stării iubirii, care constă în smerenie și ascultare față de Dumnezeu-Creatorul, a fost alungat „în întinericul cel mai dinafară”, împreună cu toți îngerii corupți de el, devenind Satan, stăpânitorul duhurilor întinericului, al demonilor – începătorul răutății.

MOMENT DE ÎNSEM-NĂTATE UNIVERSALĂ, CE ÎMPARTE ISTORIA OMENIRII ÎN DOUĂ

Dumnezeu-Creatorul a dat creaturilor sale, din dragoste, voință liberă. Condiția fericirii creaturii este ascultarea de Creator. Odată încălcată această condiție – Lucifer deveni Satan.

„Și a zis Dumnezeu: „Să facem om după chipul și după asemănarea Noastră...” (Facerea 1,26). (Dumnezeu vorbește la plural, făcând sfat în Treimea Sa de o ființă).

Văzându-l pe om, creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, satana s-a umplut de invidie, căci la aceasta a râvnit chiar el cândva. De aceea, plin de invidie și pizmă, l-a urât pe om dintru început, hotărând să-l corupă și pe el de la Dumnezeu. Acest lucru i-a reușit, căci Adam cel vechi, chiar din prima tentativă a diavolului, s-a făcut neascultător de Tatăl Ceresc și ascultător de tatăl minciunii, căzând în stricăciune și

„înjugându-se cu moartea”. Dar, izgonit fiind, Dumnezeu nu l-a lipsit pe om de dragostea Sa, dându-i făgăduința tare, că sămânța femeii va zdrobi capul

șarpelui (Facerea 3,15).

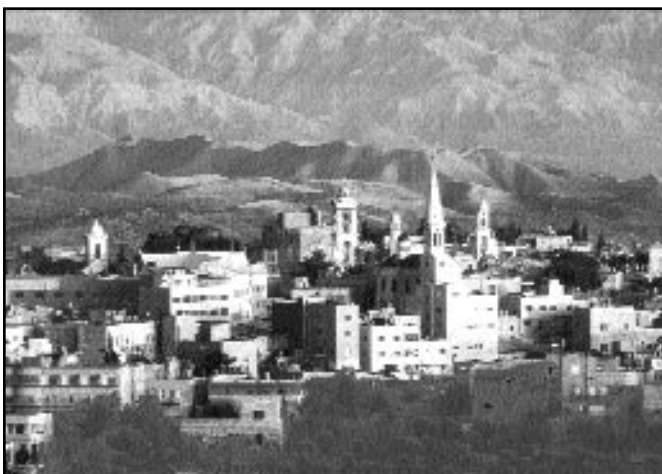
Era de neînțeles pentru multe generații de cărturari, ce înseamnă „sămânța femeii”, căci arborele generațiilor pe linie bărbătească se socotea.

Dar, nefiind omul lăsat în neștiere, Dumnezeu, prin aleșii Săi, descoperă pas cu pas taina ce avea să se întâmple. Astfel, marele profet Isaia zice: „Pentru aceasta Domnul meu va da un semn: Iată Fecioara va lua în pântec și va naște Fiu și-I vor chema numele Lui Emanuel”, adică „Dumnezeu este cu noi”. Aici se destăinuie, că Cel ce Se va naște din „sămânța femeii” – din Fecioară – va fi și Dumnezeu în Persoană.

Pentru a cunoaște semnele împlinirii acestei mari făgăduințe, ni se mai spune, mai înainte de Isaia, prin Balaam, că „O stea răsare din Iacov...” (Numerii 24,17), precum ni se descoperă prin profetul Miheia și locul Nașterii Mântuitorului, zicând: „Și tu, Betleeme, Efrata, deși ești mic între miile lui Iuda, din tine va ieși Stăpânitor peste Israel, dar obârșia Lui este dintru început, din zilele veșniciei” (Miheia 5,1).

Iată deci, cu mult timp înainte Dumnezeu ne arată locul Întrupării Unicului Său Fiu – Betleem (în tâlmăcire din evreiește – Casa Pâinii, a „Pâinii cele spre ființă” – Trupul lui Hristos, pe care-L va da și ni-L dă Dumnezeu „pentru viața Lumii”...). Ni s-a spus și despre „steaua din Iacov”, care, la plinirea vremii i-a adus pe magi la Pruncul Dumnezeiesc.

Acum două mii de ani s-au împlinit toate acestea... Fiul lui Dumnezeu S-a făcut și Fiu al Omului, pentru a-l scoate pe Adam, în persoana întregii omeniri, din stricăciunea morții. Dumnezeirea S-a unit cu omenirea, omenirea s-a îndumnezeit în persoana lui Hristos – Adam cel nou, Care, spre deosebire de Adam cel vechi, căzut din prima ispitire, a

Betleem, orașul unde s-a născut Hristos

rezistat de trei ori în pustiul Carantaniei ispitei lui Satan, care n-a avut putere asupra Lui. „Și iată îngerii, venind la El, îi slujeau”

(Matei 4,2).

La această mare și rușinoasă înfrângere Diavolul nu s-a așteptat. A luptat cu înverșunare împotriva aleșilor lui Dumnezeu de până atunci, dar nu s-a așteptat ca Însuși Dumnezeu să se facă Fiu al Omului, asupra Căruia nu mai poate avea nici o putere.

Acesta este marele moment de însemnătate universală, ce împarte

Nazaret, Biserica „Sf. Gavriil”

istoria omenirii în două, și începutul biruinței Fiului Omului asupra începătorului răutății și tatălui minciunii, care, mai apoi, a culminat cu biruința asupra morții, suirea la Cer și cu cinstirea trupului omenesc „cu șederea cea de-a dreapta Tatălui” – pârga neamului omenesc în ceruri.

Dar a fost cu puțință acest lucru doar prin întruparea Fiului și Cuvântului lui Dumnezeu din Preacurata Fecioara Maria, prin care și Eva cea Nouă a devenit Împărăteasa cerului și a pământului, mai presus de heruvimi și serafimi.

Acest lucru s-a făcut, după cum ne mărturisește dreptul Simeon, „lumină spre descoperirea tuturor popoarelor”. Deci, a întregii omeniri, nu doar a poporului evreu.

Astăzi, în pragul anului 2000 de la Nașterea Mântuitorului Hristos, mulți doresc să-L pună pe Cel Născut din Fecioară – Dumnezeu și Om, Iisus Hristos – în rând cu hristoși falși, idoli muritori și neputincioși, slugi ale lui Satan și înainte mergători ai lui Antihrist.

Legământul, însă, a fost dat doar lui Avraam cel mult ascultător, care pe unicul său fiu l-a dus să-l sacrifice pe muntele Moria, pe Isaac, cel ce-și ducea supus legătura cu lemne pentru jertfelnic, ca mai apoi Dumnezeu-Tatăl să-L dea cu adevărat pe Fiul Său pe același munte Moria, care, aidoma lui Isaac, Și-a dus lemnul Crucii – Jertfelnicul cel de viață dătător.

Unicalitatea lui Hristos

decurge din însăși istoria deosebită a poporului israelit, care a fost scos din Egipt prin făgăduință, dar purtat prin pustie timp de 40 de ani, popor nou, crescut, spre deosebire de toate celelalte popoare ale antichității, nu în idolatrie, ci în Lege Dumnezeiască și organizare de trai și morală deosebită de celelalte popoare, cel ce a dat lumii Septuaginta, în care s-a zămislit și a crescut spre naștere pe Însuși Cuvântul lui Dumnezeu Cel din veșnicie – Preacurata Fecioara Maria. La care popor s-a mai întâmplat așa ceva? Oare nu acest mare eveniment împarte istoria lumii întregi în două: până la Nașterea lui Hristos și după Nașterea lui Hristos?

SĂ PRIVIM CU CREDINȚĂ, CU NĂDEJDE ȘI CU DRAGOSTE ÎNAINTE

De atunci poporul evreu, dar și lumea întreagă, se împarte în două: cei care L-au urmat, și cei care L-au prigonit. Primii – au strigat la Intrarea în Ierusalim „Osana”, iar cei de-ai doilea au strigat în curte la Pilat „Răstingnește-L”... Așa se împarte omenirea și azi: cei care-L recunosc ca Unic Mântuitor și Salvator al neamului omenesc în ansamblu și cei care-L prigonesc și-L defăimează, căutând alți hristoși...

Și precum le-a poruncit Hristos Apostolilor să ducă Evanghelia „până la marginile pământului” – iată că vedem azi Sfânta Scriptură (Biblia) ca cea mai mult tipărită Carte din lume, tradusă în peste 2000 de limbi ale pământului, iar Biserica lui Hristos cea drept măritoare ortodoxă, liturgisind peste tot și împărțind „pâinea cea spre ființă” – Trupul de viață făcător al lui Hristos, Cel ce S-a născut spre mântuirea noastră, a tuturor popoarelor, acum două mii de ani, în peștera de la Betleem (Casa Pâinii)...

Azi, Biserica Ortodoxă, prin pronia lui Dumnezeu, liturgisește în America, de la Alasca și insulele Aleute – până în Argentina; în Africa, întreaga Europă, Australia și Noua Zeelandă, China și Japonia.

Să cântăm, deci, și să ne veselim, împreună cu îngerii și cu păstorii: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace, între oameni bunăvoire !..”.

Să privim cu credință, cu nădejde și cu dragoste înainte, mergând împreună cu Biserica întru întâmpinarea lui Hristos, Fiul lui Dumnezei și Fiul Omului – Unicul Mântuitor, afară de Care pe altul nu știm și Care, venind în sute și umiliniță în Betleem acum 2000 de ani – iarăși va să vie, dar de data aceasta – în mare slavă dumnezeiască, să judece viii și morții după faptele lor, a Căreia împărăție nu va avea sfârșit. Iar până la acea mare zi, de care doar Tatăl știe, să colindăm împreună cu Sf. Ierarh Grigorie de Dumnezeu Cuvântătorul:

„Hristos se naște, slăviți-L, Hristos din ceruri, întâmpinați-L”.

Preot Vasile Ciobanu

NAȘTEREA LUI IISUS HRISTOS

Închinarea magilor

(începutul în pag. 3)

Nașterea lui Hristos a fost vestită, deopotrivă, unor bărbați înțelepți, „cititori” în stele, magilor păgâni din îndepărtatul Răsărit. Arătarea pe cer, înainte de nașterea lui Hristos, a unei stele neobișnuite, le-a adus aminte înțelepților de prorocia lui Balaam

despre stea, care avea să strălucească (să răsară) din Iacob și că Mântuitorul, așteptat cu nerăbdare chiar și de păgâni, se va arăta lumii pe pământ. Și astfel, cei mai înțelepți dintre magi plecară la drum, urmând arătarea stelei spre a se închina Domnului.

Intrând în Ierusalim, magii începură a întreba unde avea să se nască împăratul iudeilor, a cărui stea o urma de la Răsărit. Irod, Regele Iudeii, auzind despre vestea răspândită prin magi, nu numai că se sperie, dar începu a-și teme însăși domnia. Chemându-i la sine, el căută să bage de seamă, să afle timpul arătării stelei, poruncindu-le ca, după ce se vor închina nou născutului Împărat, să se întoarcă spre a-i povesti despre toate. Irod, mai mult decât îngrijorat, își propuse în cugetul său să-L ucidă pe Pruncul nou născut. Magii, făgăduindu-i a-i îndeplini porunca, își continuară călătoria urmând, mai departe, arătarea stelei, ajungând astfel la Betleem, aflând Pruncul și pe Preasfânta sa Maică Maria. Se închină cucernici Celui-Născut, cinstindu-L cu darurile cele mai de

preț, cu ceea ce socoteau vrednic a se închina ca dar: aur - ca unui împărat; tămâie - ca unui Dumnezeu; smirnă, semnul vieții și al morții - ca Mântuitorului neamului omenesc. După această înfățișare, magilor li s-a arătat, în vis, îngerul Domnului, cu porunca să nu dea de știre lui Irod despre locul aflării Pruncului, ceea ce au și făcut, întorcându-se fiecare în țara sa, începând a vesti și propovădui despre venirea în lume a Fiului lui Dumnezeu.

Irod aflând despre plecarea magilor, urzi un plan care uimi întreaga lume. El poruncește să fie uciși, în Betleem și Iudeea, toți pruncii până la vârsta de doi ani, nădăjduind astfel că va fi ucis și împăratul iudeu care se născuse. Așa căzură jertfă nebuniei lui Irod nu mai puțin de 14.000 de prunci nevinovați. În turbarea sa, Irod a pus să fie uciși toți sftnicii săi, bătrânii înțelepți, cărturarii, fariseii, preoții. Asemenea pieiră fratele său, sora sa dimpreună cu bărbatul ei, soția sa Mariam dimpreună cu fratele ei și multe alte rude. Totul a fost însă zadarnic,

Uciderea pruncilor

Domnul ferindu-L de primejdie pe întrupatul Mântuitor Hristos. Încă înainte ca Irod să fi dat porunca ucigașă, Iosif a fost înștiințat în vis de îngerul Domnului, care îi zise: „Scoală-te, ia Pruncul și pe mama Lui, și fugi în Egipt și stai acolo până ce îți voi spune, fiindcă Irod are să caute Pruncul ca să-L ucidă”. Supunându-se voinței lui Dumnezeu, luând toate cele trebuincioase pentru o călătorie depărtată, Iosif cu Maria și Pruncul Iisus au plecat în Egipt.

Scriitorul american Lafayette Ronald Hubbard – fondatorul sectei – s-a născut în anul 1912. Câștigându-și existența cu opere ieftine de „siens fiction” (fantastică), ajunge la un moment dat la concluzia că există și alte mijloace de câștig, mult mai eficiente. În anul 1949 dânsul declara: „Vreau să fondez o religie proprie: iată cum te poți pricopsi cu adevărat”. A publicat un best-seller pseudomedical „Dianetica – știința modernă a sănătății spirituale”. În 1954 își înregistrează deja așa-numita „Biserică sayentologică” în California. Astăzi e răspândită prin toată lumea. Statul major al acesteia se află la Los Angeles (SUA).

ESTE OARE SAYENTOLOGIA O RELIGIE ÎN SENSUL ADEVĂRAT AL CUVÂNTULUI?

Termenii „dianetică” și sayentologie” sunt inventați de Hubbard. „Dianetica” înseamnă „prin rațiune” – știința despre rațiune și sănătatea spirituală. Dar lumea savanților nu a acceptat această pseudoștiință și Hubbard s-a văzut nevoit să inventeze o „acoperire” „sayentologică” (știința despre cunoaștere) – „filozofia religioasă aplicată”, a înțelepciunii și dirijării spirituale. Astfel determină sensul acestor cuvinte nebuloase sayentologiei.

Dacă îl întrebi pe un sayentolog ceva concret despre Dumnezeu, răspunsul va fi foarte indefinit. Vă va spune despre Rațiunea Supremă, „Supraesență” sau „Marele Tătan”. În închipuirea lui Hubbard, Hristos a fost doar un „purtător de informație”. Ron Hubbard a elaborat o tehnolo-

gie prin care, chipurile, oamenii „se curată”, devenind „cliri”, adică „curați”. În vremea așa-numitului „oditong” specialustul vă întreabă despre cele mai intime cazuri din viață – toate acestea înregistrându-le banca de date a sayentologilor, devenind un material compromițator perfect împotriva celui interogat. Când toate așa-numitele „engrame”

(amintirile dureroase din viața precedentă) sunt „înlăturate”, adică mărturisite, persoana e declarată „clir”, adică „curată”.

Din momentul ce ați fost declarat „clir”, vi se deschide calea de a deveni supraom – așa-numit „tătan activ”, care are putere de voință și a atins nivelul „determinării totale”. Prețul acestei calificări atinge cifra de 11.140 dolari.

„INTRODUCEREA ÎN ETICA SAYENTOLOGICĂ”, DE FAPT ESTE UN CHESTIONAR DE INTEROGATORIU CA CEL AL SERVICIILOR SECRETE.

Deosebit de curioasă este învățătura despre „etică”, la care nu toți au acces liber. Dacă studiezi pagină cu pagină „Introducerea în etica sayentologică”, îți dai seama că de fapt este un chestionar de interogatoriu ca cel al serviciilor secrete. De exemplu:

- Observând ceva suspect, nu

spuneți nimic, dar aflați cât mai multe.

- Scrieți un raport despre persoana în cauză către Secția etică.

- Întrebați despre persoana dată de alți oameni.

Urmează:

- Interogatoriu la Instanța de judecată etică.

- Sentința Judecății etice.

periculoase ale sectelor religioase totalitare” – Moscova, 1996, pag. 48).

Viața personală a lui Hubbard multă vreme a rămas în umbră. După cum s-a aflat mai târziu, fondatorul sayentologiei a fost implicat în cele mai respingătoare forme ale ocultismului și perversiunilor sexuale, iar la sfârșitul vieții a ajuns la concluzia că este nu altceva decât un antihrist, „ce reprezintă forțele lui Lucifer”. Multe doctrine ale lui Hubbard, după păretrea sectologului german Haak, reprezintă

„magia neagră a sec. XX”.

Ron Hubbard „și-a părăsit corpul” în anul 1986, dar organizația fondată de el trăiește și prosperă. Fiind alungat din unele state occidentale (Germania, Franța – în curs de expulzare), sayentologii înaintază tot mai mult în spațiul răsăritean. În Rusia, de exemplu, prezentarea cărții lui Hubbard a fost făcută, după o vastă campanie publicitară în anii 1992-1993, chiar în Palatul Congreselor din Kremlin. Expansiunea sayentologilor nu se deosebește cu nimic de tehnica propagării „Aum Sinrique”. Se înregistrează minuțios adresele tuturor celor ce-i vizitează. Informația despre aceștia se fixează cu strictețe, astfel creându-se o agentură foarte ramificată. Odată ce i-ați contactat, nu veți mai fi lăsați în pace.

Așa-numita „biserică sayentologică” caută să pătrundă pe orice căi în politică și în mass-media.

Atenționăm creștinii ortodocși să nu aibă nimic comun cu promotorii sectei antihristice a dianeticii și sayentologiei lui Hubbard.

„DIANETICA” ȘI „SAYENTOLOGIA” – DOUĂ NUME ALE ACELEIAȘI SECTE

TERORIZA ȘI PERSECUTA OAMENII ÎN AFARA BISERICII, PE CARE ÎI CONSIDERA DREPT DUȘMANI

Judecătoria Supremă a statului California a dat următoarea caracteristică lui Hubbard și sectei acestuia: „Pe lângă încălcarea drepturilor civile ale înșiși membrilor organizației... a terorizat și persecutat oamenii în afara bisericii, pe care îi considera drept dușmani. E absolut clar că este o organizație schizofrenică și paranoică și că această combinație picanță, se pare, este și imaginea a însuși fondatorului R.Hubbard. Mărturiile ne prezintă o persoană care a fost un mincinos patologic în cele ce privesc biografia sa, studiile și realizările. Pe lângă aceasta, operele sale reflectă evident egoismul, perfidia, setea de putere, de răzbunare și agresivitate împotriva oamenilor, pe care îi considera neprieteni. Deviza lui, ce survine din înseși scrierile sale, este: unicul mijloc de a-i controla pe oameni este să-i minți” („Formele

Bustul poetului din Alea
clasicilor

„Este inimaginabilă o istorie a literaturii universale fără prezența unor creatori străluciți cum a fost poetul Mihai Eminescu” (Vasko Popa)

Mihai EMINESCU – cel mai mare poet clasic al literaturii române – ne-a lăsat o operă nepieritoare care, deși poartă amprenta timpului și spațiului în care a fost zămislită, iese cu mult din făgașul epocii sale și se înscrie prin conținut și prospețime poetică în fondul de aur al literaturii universale. Editată și reeditată în zeci și zeci de limbi, opera lui continuă să fie un viguros generator de idei și sentimente ce-și găsească expresia în noi și noi creații literare, muzicale și artistice.

Născut la 15 ianuarie 1850 la Botoșani, în familia unui mic proprietar de moșie, viitorul poet își petrece copilăria la Ipotești – sat pitoresc, pitulat sub o streășină de deal și cufundat în verdeața pomilor, devenit sursă de inspirație pentru un șir lung de poezii (*Sara pe deal, Fiind băiet păduri cutreieram, Revedere, Freamăt de codru, Lacul* etc.):

Fiind băiet păduri
cutreieram
Și mă culcam ades
lângă izvor,
Un freamăt lin trecea
din ram în ram
Și un miros venea
adormitor.

Mihai a fost botezat la 21 ianuarie de preotul Ion Stamate de la biserica „Adormirea Maicii Domnului”. În afară de părinți și de stolnicul Vasile Jurașcu, naș, mai era de față și maica Fevronia Jurașcu de la schitul Agafton.

De fapt, conștiința românească a vrut să dea celui

mai mare poet al ei o obârșie fabuloasă. Năpăstuit de legendă și de știința biografică, Eminescu „este întins de zece nații deodată, spre a fi pe rând turc, albanez, persan, suedez, rus, bulgar, sârb, rutean, polon, armean” (G. Călinescu: *Viața lui Mihai Eminescu*). Adevărat este că opera sa cuprinde Palestina, Grecia mitologică, Egiptul, Roma cezarilor, Franța revoluționară, Orientul enigmatic, Europa, ceea ce ar explica încercările unor cercetători de a-i plasa originea în aceste ținuturi. Dar iată ce susține însuși Eminescu: „...modul cum se reflectă persoana mea (...) nu mă oprește de-a fi dintr-o familie nu numai română, ci și nobilă neam de neamul ei, încât vă asigur că între strămoșii din țara de sus a Moldovei s-or fi aflând țărani liberi...”.

După studiile din Cernăuți, pornește în lumea largă, pribeגיa fiind în natura lui romantică.

Cutreierând Moldova, Transilvania și Muntenia, vine în contact cu diferite pături sociale, studiind creația populară orală, tradițiile istorice și obiceiurile pământului. Lumina sărbătorilor creștine se reflectă mai târziu în cristalinele versuri:

Colinde, colinde!
E vremea colindelor,
Căci gheața se-tinde
Asemeni oglinzilor,
Și tremură brazii
Mișcând rămurelele,
Căci noaptea de azi-i
Când scânteie stelele.
Se bucur copiii,
Copiii și fetele,
De dragul Mariei
Își piaptână pletele,
De dragul Mariei
Și-al Mântuitorului,
Lucește pe ceruri
O stea călătorului.
(Colinde, colinde)

Motivele și subiectele folclorice se află la baza multor opere eminesciene: *Călin, Făt-Frumos din lacrimă, Strigoii*, etc. În același timp, foamea și sărăcia, suferințele fizice și umilințele morale au întunecat existența genialului poet. I-a fost dat să parcurgă drumul de la hamal, grăjdar, copist și suflor la director de bibliotecă, profesor, revizor școlar, publicist.

Debutul lui M. Eminescu a avut loc la 25 februarie 1866, când pe paginile revistei „Familia”, editată la Budapesta de publicistul Iosif Vulcan, a apărut poezia „De-aș avea...”. În anii 1866-1869 în aceeași revistă apar

lucrările de adolescență ale poetului. Motivele de bază ale acestor începuturi literare – nostalgia după locurile natale, tânjirea după dragostea pierdută, meditațiile filozofice pe marginea problemelor general-umane – urmează să devină căile magistrale ale operei lui în ansamblu. În istoria literaturii universale cu greu poate fi găsit un alt poet care, într-un răstimp de ani atât de scurt și în condiții de viață atât de dificile, să fi realizat o gamă mai largă și mai profundă de valori culturale, o sinteză artistică mai profundă de atitudini și poziții filozofice – toate subordonate unei nestăvilite aspirații spre ideal, adevăr și cunoaștere. Ca gânditor Eminescu s-a format în perioada de după revoluția din 1848. Situată într-o epocă istorică plină de contradicții sociale, opera lui alternează între protest și resemnare, acțiune și pasivitate, optimism

absolută a timpurilor și a societății noastre! Iată actualitatea operei marelui Eminescu. „Vreme trece, vreme vine, / Toate-s vechi și nouă toate”...

Într-un șir mare de opere eminesciene (*Sărmanul Dionis, Cezara, Memento mori, Glossă, Mortua est, Rugăciunea unui dac* ș.a.) interesul autorului gravitează în jurul problemelor sociale și filozofice ca: menirea omului pe pământ, locul în-telectualului în societate, relațiile dintre oameni de diferite ranguri, raporturile subtile dintre dragoste și sublim. Pornind de la ideea că lumea este spiritul exprimat la rândul-i de un număr de prototipi individuali și că lumea nu este decât aspirația acestor prototipi întru Dumnezeu, cu ajutorul timpului și spațiului, poetul își propune să ur-mărească această idee îndeaproape. Fiind în veșnică căutare de adevăr, Eminescu rătăcește între sis-

temele filozofice

ale lui Platon,

K a n t ,

MIHAI EMINESCU:

150 ANI DE LA NAȘTERE

și pesimism:

Zdrobiți orânduiala
cea crudă și nedreaptă,
Ce lumea o împarte
în mizeri și bogați!
Sfărmași tot ce ațâță
inima lor bolnavă,
Sfărmași palate, temple,
ce crimele ascund.
(Împărat și proletar)

Nu spera și nu ai teamă,
Ce e val ca valul trece;
De te-ndeamnă,
de te cheamă
Tu rămâi la toate rece.
(Glossă)

Între anii 1889-1874 îl vedem pe Eminescu student la universitățile din Viena și Berlin, unde studiază filozofia și dreptul. Vastele cunoștințe însușite aici l-au ajutat să devină un adevărat enciclopedist.

Un loc de vârf în moștenirea literară a poetului îl ocupă ciclul *Scrisorilor* sau *Satirelor*. Guvernul și parlamentul, moravurile bursei, deplorabila stare de lucruri în știință și artă, puterea banilor și corupția – toate acestea sunt demascate cu o zdrobitoare forță de convingere. N-au fost trecute cu vederea nici cozile de topor ale cliicii diriguitoare, nici scribii servili de la gazete, nici carieristii – toată „floarea” societății. Și dacă ne gândim bine, acest document fidel al vieții social-politice și spirituale din ultimele trei decenii ale secolului trecut este o imagine

Schopenhauer, Rousseau, doctrinele orientale și credința strămoșească. Rebel, neîmpăcat, sarcastic, descurajat, singuratic, romantic, bolnav, decăzut, păcătos ca orice muritor – totuși, în clipele supreme de curățire sufletească, Eminescu cheamă, pocăit:

Răasai asupra mea,
lumină lină,
Ca-n visul meu cresc
d-odinioară;
O, Maică Sfântă,
pururea fecioară,
În noaptea gândurilor
mele vină.
Speranța mea tu n-o lăsa
să moară,
Deși al meu e un noian
de vină;
Privirea ta de milă caldă,
plină,
Îndurătoare-asupra mea
coboară.
Străin de toți, pierdut
în suferința
Adâncă a nimicniciei mele,
Eu nu mai cred nimic
și n-am tărie.
Dă-mi tinerețea mea,
redă-mi credința
Și reparați din cerul tău
de stele:
Ca să te-ador de-acum
pe veci, Marie!
(Răasai asupra mea...)

Eminescu este considerat ultimul mare romantic în poezia europeană. Dar lirei lui nu i-a fost dat să cânte o viață îndelungată. Istovit de greutățile cotidiene, înconju-

rat de indiferență, vlăguit de boli și patimi, neînțeleș și neapreciat la justa valoare, Mihai Eminescu se stinge din viața pământească în dimineața zilei de 15 iunie 1889. N-avea nici 40 de ani împliniți... Publicul văzu sâmbătă, 17 iunie, în biserica „Sf. Gheorghe-Nou” chipul surpat al poetului, cu ochii scufundați în adâncă oboseală. La ora 18 fu înmormântat la cimitirul Bellu, între un tei și un brad.

S-a scurs mai mult de un

Biserica „Treierari” din Iași, în curtea căreia a trăit un timp poetul

secol din momentul trecerii în nemurire a Lucașăruului poeziei noastre. Noianul uitării a acoperit atâtea evenimente și figuri istorice trecătoare! N-au încetat, însă, a-l troieni cu drag și recunoștință aducerile aminte, deoarece în tot ce a plâsmuit și a lăsat posterității sunt prezente și vor dăinui peste vreme talentul și dăruirea, pasiunea și sinceritatea, dorința pentru prosperitatea semenilor, actualul și eternul. Anul 2000 este declarat anul EMINESCU. Nu există, probabil, poet sau scriitor român care să nu se fi inspirat din izvorul neseecat al operei eminesciene:

Cântând, poete, azi în grai,
Cuvântul te-nviază,
La tine vin, bade Mihai,
Ca din lumini – o rază.
(Ion Vatamanu)

În înțelegerea fenomenului EMINESCU, o caracteristică deosebit de subtilă i-a făcut-o B. P. Hasdeu: „El va trăi, deși a murit nebun. Și cum oare să nu înnebunească? În toate epocile au fost poeți, pe care flămânda sărăcie, uneori numai deșertăciunea, pentru o ticăloasă pomană însoțită de o mai ticăloasă laudă, îi încovoia tămâitori dinaintea celor puternici. În toate epocile s-au văzut însă și de acele firi semețe, înalte, vrednice de solia ce le-a dat-o dumnezeirea, care niciodată n-au întins o mână cerșitoare către vreo mărime pământească, către acei ce uită că nu săracii spălau picioarele lui Iisus, ci Iisus a spălat picioarele săracilor. Așa poet a fost Eminescu”.

Larisa ERȘOV

MĂRTURISIREA ORTODOXĂ A CREDINȚEI BISERICII SOBORNICEȘTI ȘI APOSTOLEȘTI RĂSĂRITENE (partea a doua)

Sf. Ierarh Petru Movilă

(Continuare)

ÎNTREBAREA XVII

Ce cuprinde într-însa această a treia cerere?

RĂSPUNS

Mai întâi, ne rugăm lui Dumnezeu să nu îngăduie să ne petrecem viața în lumea aceasta după voința noastră, ci să fim cărmuiți după cum este voia și plăcerea Sa. Ne rugăm apoi să nu se facă din partea noastră și nici a celorlalți oameni vreo înfruntare sau vreo împotrivire față de voia Sa. Și, după cum îngerii în ceruri se supun în toate, fără să cârtească, voinței lui Dumnezeu, tot astfel și oamenii, toți, să se supună lui Dumnezeu, pe pământ, fără mâhnire și cu toată recunoștința. În al treilea rând, arătăm cu această cerere a noastră că nu se poate ivi pentru noi, aleșii lui Dumnezeu, nici o întâmplare, atât în viața cucernică pe care trebuie să o ducem, cât și în ispitele și prigoanele vrăjmașului, fără îngăduirea și voința lui Dumnezeu, fiindcă Domnul Se îngrijește nu numai de noi, dar și de

firele de păr din capul nostru, după cum grăiește Scriptura: "Ci și perii capului vostru, toți sunt numărați" (Lc. 12,7) și, în alt loc: "Și păr din capul vostru nu va pieri" (Lc. 21,18).

ÎNTREBAREA XVIII

Care este a patra cerere?

Pâinea noastră cea de toate zilele da-ne-o nouă astăzi.

ÎNTREBAREA XIX

Ce cuprinde într-însa această cerere?

RĂSPUNS

Mai întâi, este vorba de hrana cea mai presus de, fire a sufletului nostru, care este cuvântul lui Dumnezeu, despre care Scriptura spune: "Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu" (Mt. 4,4). Ne rugăm, așadar, să ne ferească Dumnezeu să înfometăm după cuvântul Său cel sfânt, adică după

învățătura lui Hristos. Fără de care omul cel dinlăuntru moare, ca lovit de foamete și de lipsă. Aci trebuie să ne amintim de moartea sufletului, care se abate mai ales asupra celor ce nu vor să asculte de cuvântul Domnului și de învățături, și care dau o pildă rea. În al doilea rând, cuprinde în sine cealaltă hrană a sufletului, adică împărțășania cu trupul și sângele lui Hristos. Fiindcă astfel grăiește Hristos cu privire la aceasta:

"Trupul Meu este adevărată mâncare și sângele Meu. adevărată băutură. Cel ce mănâncă Trupul Meu și bea sângele Meu rămâne întru Mine și Eu întru el" (In. 6, 55-56). Ca să ne împărțășim deci, cu vrednicie, din hrana aceasta, ne rugăm— în această parte—ca El să ne-o dea, cu harul, adică, și cu iubirea Sa de oameni. Și când vom fi părtași acestor două hrane, atunci vom avea în lăuntru nostru împărăția cerurilor. Apoi și celelalte lucruri vremelnice și stricăcioase de care are trebuință alcătuirea noastră ni se vor da de către Dumnezeu, ca

adaos, după cum stă scris: "Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă" (Mt. 6,33). În al treilea rând, în această rugăciune, la cuvântul care zice "pâinea", se cuprind toate câte sunt trebuincioase ca să ne păstrăm viața în această lume, atât cele care privesc hrana, cât și celelalte de care avem nevoie ca să trăim.

La aceasta, fiecare trebuie să ia aminte să ceară cele ce sunt spre îndestulare și îndreptățite, și nu pe cele de prisos și pentru desfătare, care țin de risipă și dau naștere la păcat. Pentru acestea spune Pavel: "Să umblăm cuviincios, ca ziua; nu în ospețe și în beții, nu în desfrânări și în fapte de rușine" (Rom. 13, 13), iar în altă parte: "Ci având hrană și îmbrăcăminte, cu aceasta vom fi îndestulați" (I Tim. 6, 8). Iar cuvântul "astăzi" înseamnă veacul cel de acum, câtă vreme trăim în lumea aceasta, fiindcă în veacul viitor ne vom bucura de însăși arătarea și vederea lui Dumnezeu și de desfătarea de pe urma acesteia. (va continua)

DESPRE LUCRURILE DE MIJLOC

Poruncile Domnului ne învață să folosim cu bună judecată lucrurile de mijloc. Căci întrebuițarea cu bună judecată a celor de mijloc curăță starea sufletului. Iar starea curată timirea, din care se naște dragostea desăvârșită. naște puterea de discernământ (dreapta socoteală). Puterea de discernământ, la rândul ei, naște nepă-

MAXIM MĂRTURISITORUL,
(Filocalia, vol. II).

PAGINI

DIN

FILO-

Ca un alt Samson, prin Catehezele tale scoți pradamiere din gurile leilor.

Ca un al doilea Moise, ne-ai dat tablele tălmăcirilor dogmelor creștinești – zid fără spărturi pentru toți invadatorii.

Ca un David, Petrule, cu piatra praștiei Ortodoxiei îngenunchezi, dobori semeția lui Goliaf.

Ca Verhovnicul Petru, reprezintă o piatră de granit în temelia Bisericii lui Hristos, o piatră care, fiind aruncată în alde Arie și K°, se face o movilă de pietre, de sub care nu mai este ieșire.

Ca un Vasile, zis cel

Mare, stai la straja livezii Domnului, curățindu-i pomii de omizi, lăcuste și alți dăunători.

SFÂNTUL IERARH PETRU MOVILĂ

Petrule-Apologetule! Te asemănăm cu Grigore-Teologul, Apologetul Tainei Sfintei Treimi, care, ca și el, ai pătruns cu mintea luminată de Sf. Duh în tainele Sf. Scripturi.

Cu mândrie nevinovată îți zicem: bucură-te, Gură-de-Aur, care prin graiurile tale ai divulgat nu pe „Iezabela”,

împărăteasa Bizanțului, ci pe șarpele Luter cu toată cohorta lui.

Îți aducem laudă pentru

iscușința cu care ai destrămat ambiția „loctiitorului” lui Hristos pe pământ și ai arătat toată deșertăciunea inovațiilor catolice, precum și paguba adusă de ei Bisericii Una.

Ca un Ștefan cel Mare și Sfânt cu sabia Cuvântului gonești din via lui Hristos oștirile agarenilor, mistreții rămători.

Ca un Vlad Țepeș, trage-i, te rugăm, în țepă pe toți răuvoitorii Ortodoxiei, care sar gardul turmei lui Hristos

și-i fărâcă oile; pe cei care duc pe feciorii și fiicele noastre în robia nu turcescătărească, vremelnică, ci în robia veșnică a lui Satan. Mai împrăștie-le marfa lui Iuda tâlharul, cu care ne inundă și amăgesc, cumpără cu câțiva arginți-dolari mulțime de suflete creștinești, recrutându-i pentru iad.

Ca Vasile Lupu, fii un lup-sanitar, curăță turma lui Hristos de toate lepădăturile. Multe capate încăpățănate și îngâmfate tânjesc după decapitare ca pe vremea lui Lăpușneanu. Vin-o, Sfinte Mitropolit, în ajutor cu sabia dreptății!

Sfinte Mitropolit Petru, fii Movila de nădejde pentru santinela care are menirea să observe și să dea alarma la apropierea hoardelor străine Ortodoxiei – stăpânirea și preoțimea Bisericii care în cea mai mare parte dormitează. Tund, mulg, numai nu pasc turma.

Prot. Filaret Ciobanu

PROGRAMUL MANIFESTĂRIILOR SĂRBĂTOREȘTI ALE BISERICII ORTODOXE PENTRU ANUL 2000

IANUARIE
2/1 - 8.01

Betleem, în ajunul Crăciunului

S Sosirea Întâistătorilor Bisericii Ortodoxe împreună cu însoțitorii acestora, a șefilor de state, a prim-miniștrilor, miniștrilor și a celorlalți invitați.

Vizita Întâistătorilor la Patriarhia Ierusalimului.

Sfânta Liturghie săvârșită de către Întâistătorii la Sfântul Mormânt al Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Vernisajul expoziției de icoane și

tablouri legate de sărbătoare.

Deplasarea la Betleem în ajunul sărbătorii Nașterii Domnului după rânduiala Patriarhiei Ierusalimului.

Punerea pietrei de temelie pentru ridicarea noii biserici din Betleem.

Manifestare nocturnă în Piața Magilor.

Liturghia solemnă a Întâistătorilor în Basilica din Betleem. (Întâistătorul Bisericii Ortodoxe din Moldova - ÎPS Mitropolit VLADIMIR - va participa la Sfânta Liturghie).

Citirea declarației Întâistătorilor către lumea întreagă cu prilejul jubileului.

NAȘTEREA DOMNULUI

În ziua sărbătorii se oferă un prânz oficial de către Patriarhia Ierusalimului în cinstea Întâistătorilor Bisericii Ortodoxe, a șefilor de state și de guverne, a miniștrilor și a celorlalți factori guvernamentali și personalități politice.

A TREIA DUMINICĂ DIN POST (2.04.2000) ȘI A CINCEA DUMINICĂ DIN POST (16.04.2000)

Concert al unor coruri bisericești.

Conferințe la Amman, Madiva, Fhes și Husun.

PRAZNICUL CINCIZECIMII 5/18.06

Simpozion panortodox la Ierusalim, cu tema „Mărturia Bisericii în al treilea mileniu după Hristos” și Liturghie arhierescă cu participarea arhierilor reprezentanți ai Bisericilor Ortodoxe.

Ierusalim, porțile Damascului

Concert dat de Corul bisericesc al Patriarhiei Ierusalimului (în greacă și în arabă).

IANUARIE 2001, DUPĂ CALENDARUL VECHI - DECEMBRIE 2000

Betleem, Basilica Nașterii
Mântuitorului

Sfânta Liturghie cu participarea reprezentanților Bisericii Ortodoxe Autocefale și a Patriarhului Ierusalimului la Betleem.

Închiderea manifestărilor sărbătorești la Ierusalim.

Concert în sala Teatrului Filadelfia sau în altă sală din Amman. Expoziție de pictură bisericească contemporană sau de fotografie în Ierusalim și în Amman.

DIN VIAȚA CREȘTINILOR DE PESTE HOTARE

BELGRAD

PS Episcop Artemie (Biserica Ortodoxă Sârbă), la întrebarea pe cât de real e să fie numiți sârbii ortodocși, a răspuns următoarele: „Când cineva zice că este ortodox, aceasta poate să presupună câteva aspecte. În

primul rând - că este botezat, în al doilea - că frecventează biserica o dată pe an, și în rândul trei - că respectă toate poruncile lui Dumnezeu.

Consider că avem prea puțini creștini ortodocși în adevăratul sens al cuvântului... În acest sens avem până în prezent un regim comunist”.

R O M A

La 27 iulie a decedat preotul catolic Malahia Martin, duhovnicul personal al Papei Ioan XXII, profesor al Institutului Biblic din Vatican, autor a 16 cărți, cunoscător perfect al realităților din Vatican. Cu o lună înainte de moartea sa a spus următoarele: „Sunt convins că majoritatea

episcopilor catolici nu cred că Hristos este Dumnezeu. Ei și-au pierdut credința și s-au transformat în membri ai unui club laic” Preotul Malahia, în unul din interviurile sale la radio, a exprimat opinia că chiar în Vatican activează sataniști tainici și după moartea actualului Papă ei vor putea prelua întreaga putere în mâinile lor.

MOSCOVA

Actualmente la televiziunea rusă există șapte emisiuni religioase, cinci dintre care sunt de orientare ortodoxă. Sondarea opiniei publice a arătat că emisiunea „Cuvântul păstorului”, autor și prezentator al căreia este Mitropolitul Kiril, este printre cele mai populare.

Stimați cititori, Vă anunțăm că cu binecuvântarea ÎPS Vladimir, Mitropolit al Chișinăului și întregii Moldove, abonarea la ziarul “Curierul Ortodox” continuă. Abonându-Vă la publicația noastră, la orice oficiu poștal din republică, veți fi la curent cu noutățile din viața Bisericii Ortodoxe din Moldova, din lumea creștină, cu problema reintroducerii religiei ca disciplină școlară; Veți avea în casele D-voastră interesante lecturi creștine în familie, informații din istoria și cultura noastră creștină ortodoxă, precum și alte lucruri de învățătură ziditoare de suflet. Cu toate că prețurile cresc, costul abonamentului la ziarul nostru a rămas același.

MATERIALELE PUBLICATE REFLECTĂ DOAR OPINIA AUTORILOR ȘI GRADUL LOR DE DOCUMENTARE

Stimați cititori, dacă ați citit ziarul și nu doriți să-l păstrați, transmiteți-l la alți cititori, dar vă rugăm să nu-l folosiți pentru necesități auxiliare

CURIERUL ORTODOX

Publicație
în limba română
Indice de abonare 22034

Adresa redacției:
“Curierul Ortodox”. Bd. Traian, 3/1
MD-2060 Chișinău
Moldova (Rep)
Tel. 77-25-33, 77-24-44

REDAȚIA
Nicolae FUȘTEI - redactor-șef
Preot Vasile CIOBANU - secretar responsabil,
Preot Dumitru Tolico - redactor tehnic,
Larisa ERȘOV - redactor literar

Tipografia “Prag”
str. Spicului 94,
Chișinău
Tirajul: 2000
Comanda Nr. 10